

Energiaviisas kaavoitus säästää miljoonia

Jos kaikkien uusien alueiden kaavoitus tehtäisiin kuten Porvoon Skaftkärrissä, kunnat säästäisivät jopa 2 miljardia euroa vuoteen 2020 mennessä. Porvoon energiatehokas kaavoitus on jo herättänyt kiinnostusta ympäri Suomea.

Energiatehokasta kaavoitusta kehittänyt ja kokeillut Skaftkärr-hanke on osoittanut, että Suomessa voidaan saada aikaan merkittäviä säästöjä ja päästövähennyksiä, jos energia- ja päästövaikutusten arviointi sisällytetään tulevaisuudessa kaikkeen kaavoitukseen.

- Energiaratkaisujen suunnittelu ja vertailu kaavoituksen yhteydessä tuo tehokkuutta maankäyttöön, mikä taas säästää rahaa. Jos koko Suomessa kaavoitus tehtäisiin kuten Porvoon Skaftkärrissä, kuntien investoinnit alueiden infrastruktuurirakentamiseen voisivat olla 170 – 240 miljoonaa euroa alhaisemmat vuosittain. Se vastaa noin 5 prosenttia kuntien kaikista investoinneista. Liikenteen polttoaineissa säästöt vuonna 2020 olisivat 80 – 110 miljoonaa euroa vuodessa, eli noin 160 euroa uusille asuinalueille muuttavaa asukasta kohden, sanoo Sitran johtaja **Jukka Noponen**

2. lokakuuta pidetyssä Skaftkärr-hankkeen päätöseminaarissa. Laskelma perustuu oletukseen, että seuraavien kymmenen vuoden aikana kaikki uudisrakennusalueet kaavoitetaan energiaviisaasti. Käytännössä tämä edellyttää panostuksia muun muassa kaavoituksen ohjaukseen.

- Hanke on herättänyt kiinnostusta laajasti, ja kunnista on tullut yhteydenottoja. Voidaankin sanoa, että Skaftkärr-hankkeen ansiosta energiatehokas kaavoitus on käynnistynyt Suomessa, Noponen toteaa.

- Muutokset ajattelutavassa ovat vähintään yhtä tärkeitä tuloksia kuin hankkeen konkreettiset toimenpiteet. Haluamme osallistua aktiivisesti globaaliin ilmastomuutoksen torjuntatyöhön. Uskon, että Skaftkärr-hanke on portti aivan uuteen kaupunkikehitykseen Suomessa, sanoo Porvoon apulaiskaupunginjohtaja **Fredrick von Schoultz**.

- Skaftkärr-hanke on sopinut hyvin myös Porvoon Energian arvomaailmaan. Vähäpäästöinen kaukolämpö ja aurinkoenergian hyödyntäminen ovat nousussa, ja niiden myötä energiayhtiöiden pitää kehittää uusia liiketoimintamalleja. Perustuuko tulevaisuuden malli vaikkapa aurinkokaukolämmölle – tämäkin selviää kehitystyön myötä, kommentoi toimitusjohtaja **Patrick Wackström** Porvoon Energiasta, yksi hankkeen rahoittajista ja yhteistyökumppaneista.

Skaftkärrin Toukovooren alueella energiatehokkuus ja hiilijalanjäljen minimointi näkyy kaupunkikuvassa monella tavalla. Liikenteen huomattava osuus energiankulutuksesta ja hiilipäästöistä johti Toukovooressa sellaisten ratkaisujen hakemiseen, joilla parannettiin kävelyn, pyöräilyn ja joukko-liikenteen edellytyksiä. Kerrostalot ja rivitalot on sijoitettu mahdollisimman lähelle joukkoliikennekatua ja pikapyörätietä sekä olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Alue rakennetaan tiiviisti, rakennusmateriaaleissa suositaan puuta, rakennukset lämpiävät uusiutuvalla energialla tuotetulla kaukolämmöllä ja ne on suunnattu niin, että aurinkoenergian talteenotto onnistuu tulevaisuudessa helposti. Ensimmäistä kertaa eri lämmitysmuotojen energiatehokkuustarkastelu on tehty osana

kaavoitusta. Porvoo on myös muokannut rakennusvalvontaa kohti laadunohjausta, niin että rakentajat pystyvät ottamaan energiatehokkuuden huomioon rakentamisen alusta asti.

Tuoreessa Porvoon kaupungin, Sitran, Posintran ja Porvoon Energian julkaisemassa asemakaava-prosessin kehittämisraportissa on kuvattu Toukovuoren energiatehokkaan kaavoituksen vaiheet, suunnittelun periaatteet, käytetyt menetelmät ja kokemusten perusteella laaditut suositukset kaavaprosessin kehittämisestä. Suositukseen kuuluu muun muassa energiatehokkuuden vaikutusten arvioinnin liittäminen osaksi normaalia kaavan vaikutusten arviointia. Kunnat voivat hyödyntää myös rakentamistapaohjeita ja tontinluovutusehtoja sekä rakennusvalvonnan neuvontaa ja laadunohjausta energiatehokkaan rakentamisen edistämiseksi.

Osana Skaftkärr-hanketta on myös kehitetty konkreettisia ja helppokäyttöisiä uusia työkaluja kaavoittajien käyttöön.

- Ilmastotavoitteita toteuttavan kaavoituksen mallia hyödyntämällä kunnat ja kaupungit pystyvät alentamaan oman alueensa energiankäyttöä ja päästöjä sekä pienentämään samalla uusien asunto-alueiden toteuttamiskustannuksia, sanoo tutkimuspäällikkö **Kimmo Lylykangas** Aalto-yliopistosta.

Skaftkärr-hanke päättyy, mutta energiatehokkuus etenee Porvoossa. Toukovuoren alueen rakentaminen on alkanut, ja Kevätlaakson kaavoitus käynnistynyt. Skaftkärr on saanut näkyvyyttä myös kansainvälisesti, mm. pohjoismaisen energiakuntaehdokkuuden vuonna 2011.

Energiatehokkuusteema näkyy seuraavaksi Porvoossa 13. lokakuuta. Porvoon Taidetehtaalla järjestetään tuolloin Ekotehopäivä, energiaviisaan elämän ilmaistapahtuma koko perheelle. Tapahtumassa tarjoillaan mielenkiintoista tietoa energiatehokkaasta liikkumisesta, asumisesta ja rakentamisesta.

Tausta

Skaftkärrin energiatehokkuuteen keskittyvä pilottihanke alkoi syksyllä 2008, ja sitä rahoittivat Porvoon kaupunki, Sitra ja Porvoon Energia. Hankkeelle asetettiin kunniahimoiset tavoitteet: suunnitella Skaftkärristä energiatehokas asuntoalue ja samalla kehittää kaavoitusprosessia energiatehokkuuden näkökulmasta. Kunnalliselle energiayhtiölle haluttiin kehittää uusia liiketoimintamalleja, jotka vastaisivat tulevaisuuden matalaenergiarakentamiseen. Hankkeen Living Lab tavoittelee alueen energiatehokkuuden jatkuvaa parantumista vielä suunnitteluvaiheen jälkeenkin. Päästö- ja kustannushyödyt koko Suomen laajuudessa perustuvat Gaia Consulting Oy:n tekemään arvioon.

Julkaisun tiedot

Asemakaavaprosessin kehittäminen energiatehokkuuden näkökulmasta.

Skaftkärr, Porvoo, Toukovuoren asemakaavoitus

Julkaisijat: Porvoon kaupunki, Sitra, Posintra, Porvoon Energia Oy

Porvoo 2012

Julkaisu on ladattavissa verkossa osoitteista www.skaftkarr.fi ja www.sitra.fi

Lisätietoja

Apulaiskaupunginjohtaja Fredrik von Schoultz, Porvoon kaupunki
puh. (019) 520 2221, 040 554 1586, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Johtaja Jukka Noponen, Sitra
puh. 040 587 4323, etunimi.sukunimi@sitra.fi

Toimitusjohtaja Patrick Wackström, Porvoon Energia Oy
puh. 040 503 4611, etunimi.sukunimi@porvoonenergia.fi

Johtava asiantuntija Iivo Vehviläinen, Gaia Consulting Oy
puh. 050 345 3705, etunimi.sukunimi@gaia.fi

www.skaftekarr.fi

www.porvoo.fi/ekotehopaiva